

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.

NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —

Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Kralji Alfonz zapustil Španijo Včeraj je bila po njegovem odstopu proglášena španija za republiko

Kralj in kraljevska rodbina so se ukrcali na angleško vojno ladjo in odpotovali v London — Prva republikanska vlada je zaprisegla v roke ljudskega zaupnika — Poslovilni proglas kralja Alfonza —

Pariz, 15. aprila. Današnji listi objavljajo obširna poročila o proglasitvi republike v Španiji ter v uvodnih člankih ocenjujejo pomen tega svetovno-zgodovinskega dogodka. Saj spada Španija med države, ki so krojile v starem in srednjem veku usodo mnogih narodov. Po informacijah listov so se včeraj

popoldne razvijali dogodki izredno naglo.

V času, ko sta kralj in vlada še razpravljala o tem, kako bi se mogel najti najprimernejši izhod iz izrednega položaja, ki je nastal z zmago republikan-

Kralj Alfonz XIII

cev pri nedeljskih občinskih volitvah, ko je prestolnica z največjo nestrpnostjo pričakovala, odločitve krone, je bila

v provinci že proglašena republika.

Splošna nesigurnost je imela za posledico, da je bila prestolnica popolnoma odrezana od province in tako tudi v provinci ni nihče vedel, kaj se dogaja v prestolnici. Razširjene so bile najrazličnejše verzije o revoluciji, ki da je izbruhnila v Madridu, o odstopu kralja in slično, kar je splošno vznemirjenje le še stopnjevalo. Republikanci, ki so dobili pri nedeljskih volitvah skoro v vseh mestih večino, so se zaradi tega odločili za energično akcijo. Vest, da je bila v Madridu proglašena nova diktatura, je duhove še bolj razburila. Počeni v Barceloni, so republikanci tekom popoldneva v vseh večjih mestih proklamirali republiko, osnovali narodne svete in začasno

prevzeli oblast v svoje roke.

V poznih popoldanskih urah so začele prihajati v prestolnico vesti, da imajo republikanci v Barceloni, Saragosi, San Sebastianu in mnogih drugih mestih vso oblast. Tedaj so se tudi madridski republikanci odločili za odločen nastop. Zbrali so se na glavnem trgu Puerta del Sol, kjer je Zamora proglasil republiko.

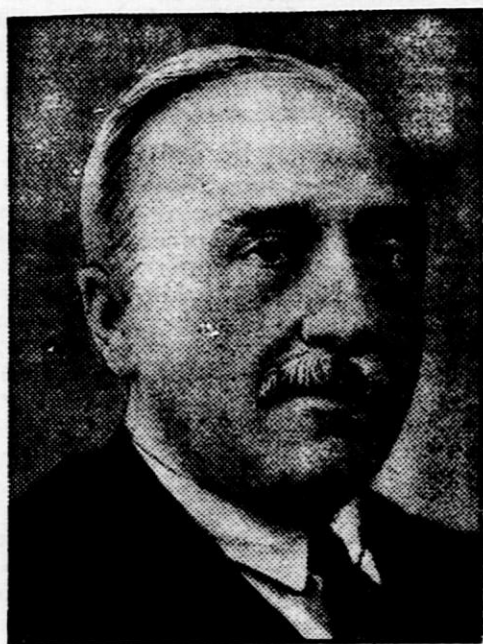
V dvoru se je med tem že vršil

kronski svet.

Kralj Alfonz je že takoj po objavi zmage republikancev izjavil, da hoče upoštevati voljo naroda. Sprva je bilo sicer nameravano, da se skliče ustavotvorna skupščina, ki naj bi rešila, ali naj ostane Španija monarhija, ali pa naj se proglasi za republiko. Toda dogodki so se razvijali hitreje. Zato se je kralj odločil, da se takoj odpove prestolu, hoteč s tem preprečiti krvavo državljansko vojno. Pozval je vlado k seji na dvor in tu ob 5. popoldne objavil, da

se zase in za vse člane svoje dinastije odpoveduje španskemu prestolu.

Obenem je izročil vso oblast v roke dotedanjega ministrskega predsednika admirala Aznarja, se zahvalil vsem ministrom za njihovo sodelovanje in jih prosil, naj tudi v bodoče posvetijo vse

Prvi republikanski predsednik Zamora

svoje sile dobrobiti naroda in države, zlasti pa je izrazil željo, naj gledajo na to, da ne bo nikjer prišlo do krvopretilja. Njegova edina želja je, da s svojim odstopom zagotovi boljšo bodočnost svojega naroda in države. Ministri so se ginjeni poslovili od svojega vladarja. Admiral Aznar je takoj z dvora telefonično obvestil republikanske voditelje o abdikaciji kralja Alfonza in pozval grofa Romanonesa ter mu

izročil državni pečat

v znak, da mu izroča vso oblast v državi. Grof Romanones se je takoj podal k voditelju republikancev Zamori in predal v imenu kralja vso oblast v

njegove roke. S tem je ob 6. popoldne prenehala španska monarhija

Vest o odstopu kralja Alfonza in proglasitvi republike se je bliskovito razširila po vsem mestu. Raz kraljev dvorec je zaplapolala republikanska zastava. Povsod so bile prirejene velike manifestacije, vendar pa se je videlo, da ljudstvo kljub prekipenju republikanskemu navdušenju visoko ceni

viteško gesto kralja.

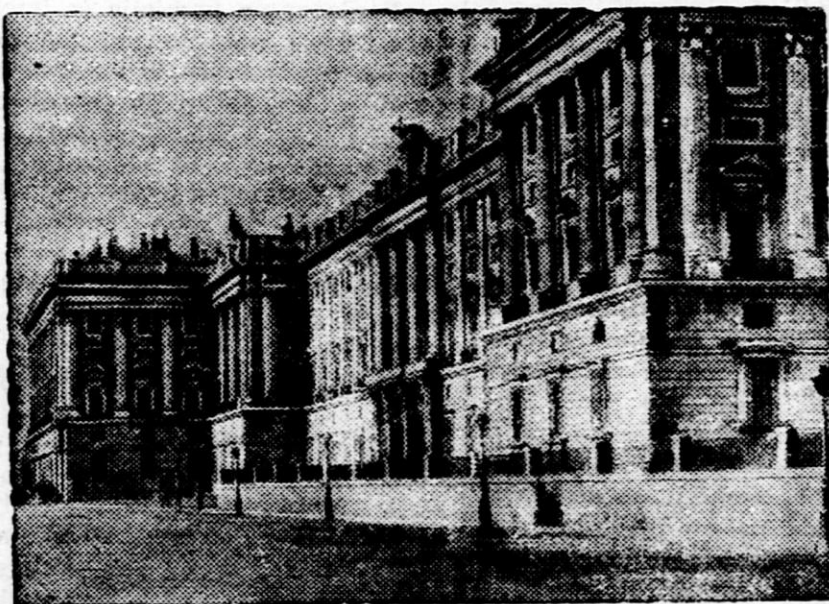
Republikanci so medtem že sestavili svojo

prvo republikansko vlado

ki je sestavljena takole: ministrski predsednik Alcala Zamora, finančni minister Garcia-Prieto, zunanji minister Llerroux, vojni minister Ayala, mornariški minister Quiro, notranji minister Maura, pravosodni minister De Los Rios, minister za javna dela Albornos, minister za delo Caballero, prometni minister Barrios.

Nova vlada se je takoj sestala na stanovanju Zamore k seji ter predvsem sklenila, da se takoj podvzamejo najstrožji ukrepi za zaščito reda in miru. Hoteč se oddolžiti kralju Alfonzu za njegovo viteško postopanje, je vlada sklenila, da se

izkažejo kralju Alfonzu in kraljevi rodbini ob odhodu iz prestolnice vse vojaške časti.

Kraljevski dvorec

Trg Puerta del Sol, kjer je bila proglašena republika

Takoj so bila izdana potrebna navodila. Policija je dobila nalog, da prepreči eventualne demonstracije pred dvorom, vendar pa je bilo v smislu izrecne želje kralja Alfonza 'zdano povele, da policija proti demonstrantom ne sme rabiti orožja.

Zaprisega nove vlade

Snoči se je prva republikanska vlada pod predsedstvom Zamore zbrala na mestnem magistratu kjer je zaprisegla v roke zaupnika naroda Fernanda Los Riosa. Takoj nato je vlada izdala oklic, v katerem povdarja, da hoče za vsako ceno ščititi red in mir v državi in ščititi varnost in življenje kralja in kraljeve rodbine. Vojaštvo je dobilo strog nalog, naj še v nadalje ostane zbrano v vojašnicah. Vlada hoče s tem preprečiti vsako nadaljnje vmešavanje vojske v politične zadeve.

Odhod kraljeve rodbine

V smislu dogovora z republikansko vlado je kraljeva rodbina še tekom noči odpotovala. Prvi se je odpeljal kralj Alfonz v spremstvu infanta Alfonza in vojvode Miranda. Dvor so zapustili v kraljevskem avtomobilu. Dvorna straža in četa civilne garde so izkazale odhajajočemu vladarju vse predpisane vojaške časti in spremile avtomobil do izhoda s kraljevo zastavo. Kraljev avtomobil je krenil v smeri proti Kartageni. Po ulicah je bilo zbranega mnogo naroda, vendar pa nikjer ni prišlo do

kakih demonstracij. Kralj se bo ukrcal na angleško vojno ladjo in odpotoval v London.

Davi so prav tako v avtomobilih odpotovali ostali člani kraljeve rodbine s kraljico na čelu. Tudi njihov odhod je bil brez vsakih incidentov. Tudi kraljeva rodbina se bo ukrcala na angleško vojno ladjo in odpotovala v London, kjer bo španska kraljevska rodbina začasno nastanjena v dvorcu angleške kraljice matere.

Poslovilni proglas

kralja Alfonza

Pred svojim odhodom iz prestolnice je izročil kralj Alfonz predsedniku republikanske vlade Zamori rokopis svojega poslednjega proglasa, s katerim se poslavlja od španskega naroda in mu želi srečnejšo bodočnost. Proglas bo objavljen v trenutku, ko bo kralj Alfonz zapustil špansko ozemlje.

Edini protirevolucionar

je bivši vojni minister general Berenguer. Dočim so vsi ostali ministri Aznarjevega kabineta takoj izročili svoje poše republikanskim ministrom, se je general Berenguer uprl in doslej še ni hotel izročiti svoje ministrske oblasti. Zapr se je v svojo ministrsko sobo. Vlada mu je dala rok do katerega mora izročiti svoje poše, v nasprotnem primeru pa bo odstranjen s silo in stavljen pred sodišče.

Koncentracijska vlada v Rumuniji

Po prizadevanju kralja so se stranke končno sporazumele za sestavo vlade narodne koncentracije — Nova vlada bo imenovana drevi

Bukarešta, 15. aprila. Snočna ponovna skupna avdiencia šefov političnih strank je bila odločilna za rešitev rumunske vladne krize. Kralj Karol je še enkrat apeliral na voditelje strank in jim predložil kritičen položaj Rumunije zaradi politične razdrapanosti in težkega gospodarskega in finančnega stanja. Apelarjal je na stranke, naj se združijo k složnemu delu v koncentracijski valdi, ki edina more prinesiti ozdravljeno sedanjih razmer. Stavil je voditeljem strank 24-urni rok za sporazum. Če se do tega roka ne bodo sporazumeli, odklanja od sebe vsako odgovornost, ker je storil vse, kar more storiti vladar v takem

primeru.

Takoj po avdienci so se voditelji strank ponovno sestali s Titulescom in še tekom večera je prišlo do sporazuma za sestavo koncentracijske vlade. Stranke so pristale na razpust parlamenta in razpis novih volitev, v katerih bodo nastopile stranke z enotno listo. Po dolgih razgovorih je bil dosežen tudi sporazum glede razdelitve ministrskih portfeljev. Titulescu zadržal poleg predsedništva še notranje, zunanje in finančno ministristvo, ki bodo eventualno zasedena pozneje. Listo nove vlade bo Titulescu danes popoldne predložil kralju, tako da bo nova vlada imenovana še danes.

Nezgoda lorda Liwingtona v Splitu

Pri startu je zadel z roko ob propeler ter dobil hude poškodbe — Sedaj se zdravi v Beogradu

Beograd, 15. aprila. Včeraj je prispel v Beograd lord Liwington, ki je napravil s svojim letalom turnejo po Jugoslaviji in je bil pred par dnevi tudi v Ljubljani. V Splitu se mu je pripetila neprijetna nezgoda. Ko je letalo startalo v splitski luk, se je poslavljaj lord Liwington od svojih znancev in prijateljev, ki so ga spremlili na obalo, z mahanjem rok skozi okno letala.

Pri tem je prišel preblizu propelerju, ki ga je hudo ranil na desni roki. Letalo je moralo takoj zopet pristati, nakar so nudili ranjenemu lordu zdravniško pomoč. Kljub temu je lord Liwington čez par ur nadaljeval polet in prispel včeraj v Beograd, kjer bo ostal več dni, da se rana vsaj nekoliko zaceli.

Ministrski predsednik obolel

Beograd, 15. aprila. M. Ministrski predsednik general Živković se je prehladil. Po nasvetu zdravnikov mora ostati par dni v postelji.

ZAGREBSKI ZBOR

(sejem)

od 25. IV. do 4. V. 1931

VIII. salon avtomobilov, motornih koles, biciklov in pribora.

XV. specialni sejem poljedelstva (strojev, gnojil, potrebnih) perutnine in kunccev (samo od 25. do 28. aprila).

Razstava holandskih cvetlic, turistike in sportnih potrebnih, higijene.

Proti legitimaciji ZAGREBSKEGA ZBORA, nabavljeni pred odhodom brezplačen povratek na železnicih, a na parobrodih višji razred za ceno nižjega. 5514

Doumergue v Tunisu

Pariz, 15. aprila. AA. Predsednik republike Doumergue je posetil razna mesta v Tunisu. Povsod je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Pomorski sporazum

Pariz, 15. aprila. AA. Francoska delegata Deleuse in Paul Boncour sta odpotovala v London, da sodelujeta v odboru za redakcijo pomorskega sporazuma med Italijo, Francijo in Anglijo.

Polovična voznja za invalidsko zborovanje v Ljubljani

Beograd, 15. aprila. M. Prometni minister je dovolil polovično vožnjo udeležencem letne glavne skupščine udruženja invalidov v Ljubljani od 16. do 22. aprila in za glavno skupščino glavne združne zveze v Splitu dne 10. maja.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.1270, Pariz 20.30, London 25.215, Newyork 519.10, Bruselj 72.19, Milan 27.1725, Madrid 51.60, Amsterdam 208.40, Berlin 123.57, Dunaj 73, Sofija 3.77, Praga 15.375, Varšava 58.20, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.0925.

Pravoslavni velikonočni prazniki

Zanimivi običaji v cerkvi in izven nje — Črede ovac — Ciganske muzike in druge zanimivosti

Beograd, 14. aprila. Beograd se je že pripravil na veliko noč že od vrbice. Vsi tukajšnji živilski trgovci, so bili vse te dni polni prašičkov, še več pa ovac, ki so bile precej poceni. Za 6—8 banki si dobili 5—6 kg težko jagnje. Poleg velikega števila jagnjet in pujskov, ki pa gredo v promet bolj o božiču, je Beograd potreboval ogromno množino jagnj, kajti Srbi so navajeni, da mora biti o veliki noči obilo pirhov na mizi, ker je treba z njimi obdariti vsakogar, ki pride voščiti »Hristos voskresel«, pa naj bo znanec, cigan-muzikant ali pa berač.

Cerkveni velikonočni običaji so pri pravoslavni nekoliko drugačni kakor pri katolikih. Na veliki četrtek je sam patrijarh v saborni cerkvi posvetil krizmo. Dišave, ki so jih kuhali ves teden prej, so na veliki četrtek v posebnih sodih prenesli v saborno cerkev in jih postavili okrog patrijarhovega prestola, sodeček, napolnjen z alabastrom, pa so postavili na sam prestol. Po čitanju psalmov in po petju prigodnih pesmi je patrijarh posvetil alabaster, katerega so potem razdelili v ostale sodečke. S to krizmo, ki se razdeli vsem pravoslavnim cerkvam v državi, letos pa celo pošlje Jeruzalemskim, antiohijskim in aleksandrijskim patrijarhiji, se pomaže vsak pravoslavni samo enkrat v življenju, in sicer pri krstu, samo vladar se pomaže tudi tedaj, kadar zasede prestol ter ob kronanju.

Veliki petek je za pravoslavne večji praznik nego velika noč sama. Tega dne so vse trgovine zaprte, delo v pisarnah, tvornicah, delavnicah počiva, bioskopi so zaprti, predvaja se le film o Kristovem življenju in trpljenju, po kavarnah ni muzike. Cerkve so posebno na večer polne ljudi. Pred carskimi vrati je postavljen božji grob, ki pa ni tak, kakor so naši. Podoben je oltarju, nad katerim je baldahin, na oltarju samem pa leži zlata slika, podobna ikoni in predstavljajoča Krista, ležečega v grobu. Ob božjem grobu stoji častna vojaska straža z nasajenimi bajoneti. Množica sveta se preriva in čaka, da pride na vrsto, da poljubi sliko v božjem grobu ter da vrže v puščico nekaj dinarjev. Svet je zelo pisan, bogati in siromašni, moški in ženske, staro in mlado. Po tem skoraj vsakdo kupi pri izhodu svečico, se vrne do stojala, postavi nanj gorečo svečico ter pomoli za pokoj duš umrlih sorodnikov. Vse to pa se vrši tako naravno, neprislusno, res tako globoko verno, da napravi na opazovalca globok vtis.

Blagosiljanje jedil ter procesija nista v navadi. Velika sobota mine v pripravljanju kolačev — prihr je treba napraviti že

v četrtek — ki jih navadno nosijo v pekovno peč, prav tako pa tudi jagnjeta in pujske. Treba je kupiti sladkarij za otroke, da jih bodo drugi dan našli na mizi, kajti tu ni navada, da bi velikonočna darila skrivali po kotih sobe ali celo po grmovju na vrtni. Običaj pa je, da Beograščani razvesele svoje dame vsaj s cenenim šopkom spomladanskih cvetlic, ako kdo ne premore šopka klinčkov ali celo dragih vrtnic.

Pravoslavna velika noč — uskre — traja tri dni. Prvi dan se preživlja doma, drugi in tretji dan se sprejemajo in vračajo obiski, na katerih Srbi lepo čestitajo veliko noč z besedami Hristos voskresel (Krist je vstal), odgovor se pa glasi »Vajistinu voskresel« (resnično je vstal). Pri tem je važno, da je prvi, ki pride v hišo in izgovori »Hristos voskresel«, dečko ali vsaj moški, ki prinaša srečo, dočim ženska prinaša nesrečo, »baksus« (zlo). Vendar berači, ki hodijo od hiše do hiše, da voščijo praznike, ne pazijsi dosti na to, pač pa na to, da prebrite svoje konkurente ter nabere več pirhov, povpijejo več rakije ter dobe več denarja. Pa tudi cigani hite od hiše do hiše, ustavijo se pred slehernimi vrati, zaigrajo na violini in basu nekaj pesmi, popijejo poklonjene čašice rakije, spravijo pirhe ter bakšiš, pa hitro naprej, da s svojo muziko razvesele tudi druge. So pa tudi cigani, ki niso mojstri samo na godalih, temveč tudi na pihalih, in tako gre skupina 8—10 mož s trobentami ter bobnom od hiše do hiše, na dvorišči (avliji) se postavijo v polkrog, potem pa uredijo kolo ali kaj sličnega, da je veselje! In dasi toni niso vedno ubrani, se vrata odpirajo, skoz nje se prihaja usmiljena roka, ki vrže nekaj dinarjev, ako celo taka muzika ne privlači prebivalcev v avlijo, narkar ne traja dolgo, pa se formira dolga vrsta plesalcev, ki se zasujejo v urnem kolu.

In še to! Gotovo je znano tudi v Ljubljani kakšno senzacijo je doživel te dni Beograd. Naša rojakinja, filmska igralka Ida Kravanja — Ita Rina je prišla semkaj, da se poroči, toplemu zakonskemu gnezdu na ljubo zapuščajčo omlajajoči film. To je bila senzacije, pripovedovanja, šepetanja, povpraševanja in zavisti. Odveč bi bilo pripovedovati o vsem tem, kar je že itak znano, vredno je le poudariti, da Beograščanov ta senzacija ter tajna, v kateri cerkvi se bo upravn prvi dan velike noči poročila gđ. Ita Rina, vendarle ni motila v svečanem in tihem razpoloženju uskrsa ter v uživanju velikonočnih dobrot, ker so preveliki gurmani, da bi jim mogla taka novica pokvariti dober tek.

Peki in cene kvasa

Veleindustrijalec g. Arko ponovno odgovarja pekovskim zadrugam v dravski banovini

Zagreb, 12. aprila.

V št. 76. »Slovenskega Naroda« je izšel ponovno članek pekovskih zadrug v Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptujju, ter Pekarskega saveza v Zagrebu pod naslovom: »Peki in cene kvasa. Ali je govoril veleindustrijalec g. Vladimír Arko resnično?«

Cepprav sem v svoji izjavi, objavljeni v št. 71. Slovenskega Naroda z dne 30. marca t. l. izjavil, da prekinjam vsako nadaljnjo polemiko, sem primoran zaradi svoje osebnosti razpisati novizmo ozirati se na ta članek. Ljalno priznavam, da se je pripetilo pri prepisovanju moje izjave mal lapsus in je napačno citirana letniška švicarskega lista, številka lista je pa točna — 33 — pa naj se gospodje potrudijo in ga poiščejo, pa se bodo prepričali, da je moja navedba pravilna. Da jim pa ne bo treba hoditi celo v Švicco, naj navedem tu še druge podatke:

Vse avtoritete (Neumann, Fernet, Brinbaum itd.) razlikujejo z mesenjem dobljeno testo »Teigausbeute« in proizvedeno količino kruha »Brotausbeute«. Po podatkih, zbranih na bazi nemške pšenice, je znašal »Teigausbeute« za leta 1924-25-26 povprečno 163, »Brotausbeute« pa 136-138. (Neumann: Acker- und Pflanzenbau, Berlin). Dr. A. Fernet prikazuje v svojem delu: »Die Theorie der praktischen Brot- und Mehlbereitung« iz leta 1929 tabelarno »Brotausbeute«, izračunano na bazi vode, ki jo je imela v sebi moka. Tretja vrste moka z 10 do 21% vlage ter jemlje v postev najslabši in najboljši »Ausbeute« in prihaja do zaključka, da doseže v najboljšem primeru t. j. pri 10% vlage v moki »Brotausbeute« celo 152 kg, pri 13% vlage se pa dobi 146 kg proizveden iz 100 kg moka. Slične podatke navajajo Hasterlik, Kossutanyi itd.

Neumann, ki je raziskoval vrste moka iz leta 1925-26-27-28 in 1929, omenja v »Zeitschrift für das gesamte Getreidewesen« 16. Jahrgang, Nr. 12. Dezember 1929, da je znašal povprečni »Teigausbeute« za 1929. — 163. Isti Neumann navaja v svoji knjigi Brotgetreide und Brot povprečni »Teigausbeute« za vse vrste nemške moka 163. Isti avtor navaja kot izgubo pri pečenju navadnega kruha 9—15%. Če vzamemo sredino 12% za srednji »Teigausbeute« 163, dobimo »Brotausbeute« 143.5.

Pri vseh teh raziskovanjih je vzeta za podlago nemška pšenica, ki ima po Neumannu suhe snovi 86.2, 86.3, 85.5, torej povprečno vodo 15.5%. Proteini na suho snov nemške pšenice so znašali po Neumannu za leto 1924: 12.19, za leto 1925: 12.30, za leto 1926: 13.25, torej povprečno 12.58.

Po Blohnu je imela nemška pšenica po

vpredno 83.0 suhe snovi t. j. 17% vode, po Königju pa imajo nemške pšenice okrog 13.1% proteina. A vsebovanje vode v sami pšenici in proteini v pšenici so baš karakteristika za vsako pšenično moki pri računanju »Teigausbeute«. Čim manj ima pšenica vode in več proteina, tem večja sta »Teigausbeute« in »Brotausbeute« in sicer ne proporcionalno, temveč več od proporcije.

Če vzamemo v postev našo pšenico, ki je mnogo boljše od navedenih nemških tipov, bi morali naši peki logično dobiti še boljše »Ausbeute«. Naša pšenica je namreč imela po docentu zagrebske univerze dr. Šostariču 1927: 87.32 suhe snovi, 1928: 89.52, torej povprečno 88.4 suhe snovi ali 11.6 vode. Po Paščaru imajo naše pšenice 87.15% suhe substance. Proteini naše pšenice so znašali po dr. Šostariču 1927: 14.03, 1928: 14.17 in 1929: 14.34. Razlika v vlazi naše in nemške pšenice znaša 4%, razlika proteina pa znaša 1.5% v našo korist. Torej bi se moral po tabelah dr. A. Fernet iz vsake 100 kg moka »Brotausbeute« naših tipov moka gibati okrog 145 kg, pri čem cela suhi prvovrstni moki z 11% vlage bi pa moral doseči »Brotausbeute« celo 150 kg.

Če naši peki, ki jih zastopajo v uvodu omenjeni bojeviti gospodje, ne dosežejo več kot 120, je to dokaz, da sami niso »pečeni« v svoji stroki in da delajo neracionalno, ali pa imajo razloge, da nekaj prikrivajo.

Smatram, da sem z zgornjimi citati, ki predstavljajo rezultat znanstvenih raziskovanj in ki so torej najmerodajnejši za objektivno presojanje teh vprašanj, javnosti dokazal, da je pravilna moja trditev, da se lahko dobi iz 100 kg moka 137.5 do 145.7 kg pekovskih proizvodov.

Vladimír Arko, veleindustrijalec.

Skrivnostni jezdec

Debili ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno izboljšanje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki boleloha na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Čudna avtomobilska nesreča

Razbit avtomobil, razlite vino, potniki pa nepoškodovani

Ljubljana, 15. aprila.

Pred kratkim smo pokopali splošno znane vinskega veletrgovca Petra Štepiča iz Šiške, a danes bi bil kmalu na mrtvaškem odru tudi ata Miklič in ne vemo, kdo bi potem vodil stavbo njegovega novega hotela, ki se v kratkem vzdigne poleg sedanje impozantne stavbe na Masarykovi cesti.

Včeraj zgodaj jutraj se je namreč g. hotelir Franc Miklič peljal s sinom Ernestom v Kostanjevico na Dolenjskem točit vino. Na tovrni avto so naložili pet polovnjakov in mirno vozili po lepi Dolenjski proti Ljubljani. Hudi klanci so tam od Višnje gore proti Grosupljem, a posebno mnogo nesreč se je že pripetilo na istem ostrem ovinku pred vasico Blato, ki je že blizu Grosuplja. Tudi Mikličev avtomobil je okrog pol 18 na mokri cesti vrglo v stran, odpovedala je prestava in čeprav so zavore držale, se je avtomobil dvakrat pre-

vrnil, da so sodi zleteli z voza, avtomobil je pa obležal ob cesti s popolnoma razbito karoserijo in sploh tako težko poškodovan, da se danes leži na kraju nesreče. Iz avtomobila je vrglo tudi trgovca Mrku na iz Ljubljane, ki je sedel zadaj, skoraj za čudež pa moramo smatrati, da so ostali spredaj v zaprtim delu voza g. Franc Miklič in njegov sin Ernest ter sofer skoraj popolnoma nepoškodovani. Ernest Miklič je zlezal skozi razbito okno ven ter pomagal tudi drugim na cesti.

Razlilo se je kakih 900 litrov vina, ker se je razbila posoda, potniki imajo pa k sreči le male poškodbe, pač so se pa močno prestrašili in pretresli, vendar so pa se lahko šli poklicati na pomoč ljudi, ki pa seveda niso mogli več dosti pomagati, saj je zlato kapljico že popila žejna zemlja. Nič hudega, nam pa papa Miklič pripelje drugega vinca — samo da je k sreči ostal sam živ in zdrav.

Sprava rezervnih oficirjev

Nobena juha se tako vroča ne poje — sem si smisel, ko sem prišel na izredni občni zbor Zveze rezervnih oficirjev, kjer sem pričakoval vsaj najmanj 100 članov, za tisoč temperamentnih in krepkih junakov pa živahnosti in razburjenja. Ali župca se je naglo ohladila in prišlo je sklepate na spravi od 275 članov s predsednikom g. dr. Zirovnikom in drugimi odborniki vred le 15 članov. Ker pri taki slabi udeležbi občni zbor ni bil sklepčen, so g. spodje z urami v rokah šli minute in ko so jih našli natanko 30, je predsednik po pravilih otvoril drugi izredni občni zbor, pozdravil navzoče in konstatiral pravilno sklicanje zbora. V daljšem govoru je opisal vse dnevnega reda se tičeče podrobnosti, katerega edina točka je bilo poročilo o poganjanjih in sklepanjih o načinu zopetne združitve Zveze rez. oficirjev in podobnih združenja rez. oficirjev in ratnikov.

V pogajanja so posegle najodličnejše osebnosti in posrečilo se je doseči popolno poravnavo, kakor je jasno pričala tudi sinočnja živahna debata, ko so vsi, ki so se udeležili, priporočali spravo in pristop v podobno Udrugo. Po temeljitim razgovorih, ki je dokazal idealizem, patriotizem, požrtvovalnost in discipliniranost naših rezervnih oficirjev, je občni zbor sklenil soglasno 1. vstop v podobno Udrugo, 2. skupen pristop vseh članov v podobno, 3. posmrtni sklad se ne likvidira, temveč prenese v podobno, če ga ta sprejme in 4. se skliče izredni občni zbor Zveze rez. of., kjer se Zveza razdrži ter predloži račune zaradi votranja absolutorija in sklene, kaj se zgodi s premoženjem. Sedanja uprava vsa odstopi in se v odbor izvolijo same nove osebe.

Tramvajska dela v Ljubljani

Ljubljana, 15. aprila.

Tramvajska dela v Ljubljani naglo napredujejo. Zlasti naglo gre delo izpod rok na Viču in Tržaški cesti, kjer polagajo tračnice. Te dni so že položili tračnice do tobačne tovarne. V zvezi s tem so morali v Langusovi ulici napraviti nov prepus, potrebno bo pa napraviti še dva propusta pri Golobu in nekoliko nižje od mlarne. Cesta je do »Stan in doma« že popolnoma zvaljana.

Selenburgova ulica pride na vrsto v ponedeljek 20. t. m. Cesto bo razkopala Stavbna družba. Kakor znano, bo skozi Selenburgovo ulico vodila dvojna tramvajska proga, tlakovana pa bo ulica z lesnimi kockami. Prihodnji teden začno polagati tudi kable od podstacije proti Kolizeju, po Gajevi ulici na Dunajsko cesto in proti pošti. Transformatorji za podstacijo, ki so naročeni v Nemčiji, še niso prišli, računajo pa, da pripro prihodnji teden. Podstacija je skoraj popolnoma dograjena.

Tudi gradnja remize v Šiški počasi napreduje. Do konca meseca bodo že postavljene oporni zidovi in bo stavba najbrž deloma že pod streho. Prihodnji teden prispe tudi pošiljatev tračnic za remizo, šišensko in deloma tudi tržaški progo.

Rudarske pristojbine

Financijski zakon za leto 1931/1932 pooblašča ministra za šume in rudnike pod točko 9 § 38, da more ekskuzivnim potom po davčnih oblastvih izterjati: a) vse dolgeve na državnih rudarskih pristojbinah; b) izvršilne kazni izrečene na osnovi rudarskega zakona in c) vse dolgeve rudarskih, topilniških in plavžarskih podjetij bratovskim blagajnam v kraljevini za zavarovanje rudarskih delavcev in osebja pri podjetjih, ki spadajo pod rudarske zakone. Dokler ne poravnava vseh navedenih dolgov, ne smejo rudarska oblastva nobenemu posestniku rudolednih pravic in rudnikov: a) podaljševati iz izdanih rudarskih pravic in izdajati novih; b) odobravati njih prenosov in vpisavati zabeležki in bremen na njih in c) izdajati kakršnihkoli potrdil.

Vse prošnje, ki jih bodo rudoledni posestniki rudnikov v predmetih v navedenih točkah a), b) in c) vložili, se bodo zavrnile. O tem obvešča rudarsko glavarstvo vse rudoledne in posestnike rudnikov, da se vedo ravnati pri svojih prošnjah. Da se rešitev prošnji ne zavleče, naj vsak prosilec — lastnik prostoredov ali rud-

nikov — priloži svoji prošnji potrdilo računovodstva direkcije šum v Ljubljani oziroma pristojne bratovske skladišnice, da nima označenih dolgov.

Kriza v naših premogovnih revirjih

Predstavniki Delavske zbornice II. rudarske skupine in vseh strokovnih organizacij so prosili danes za sprejem pri gosposdu banu dr. Marušiču, da mu orišejo obupni položaj v naših rudarskih revirjih in da ga prosijo za pomoč. G. ban je deputacijo najljubeznejše sprejel in je obljubil vso pomoč, ki jo more dati v tej zadevi. Opozoril pa je tudi na meje, ki se mu stavlja pri tem. Banska uprava bo izročila fondu za brezposlene rudarje sredstva, ki jih ima za podpiranje brezposelnih v svojem proračunu. Proučilo se bo tudi, če je mogoče započeti takoj s cestnimi deli v bližini revirjev. Žal, da so v banovinskem proračunu za zgradbo cest predvidena sredstva tako močno reducirana, da ni mogoče misliti na zgradbo cest v tako velikem obsegu, kakor bi to želel g. ban.

Zastopniki delavstva so prosili za posredovanje, da bi se pogajanja za dobavo premoga čim prej zaključila. Potrebne pa bo do za ublažitve krize večje izredne pomoči ne akcije. Manjše podpore, kakor so predvidene v raznih proračunih, bi bile kakor kaplje v morje, ako bi se praznovalo ves april v taki meri, kakor se praznuje sedaj.

V tem primeru bi prejele rudarji letos 1. maja za štirinajstrednjo periodo povprečni zaslužek, ki bi se gibal okrog 160 Din, dočim bi znašal odbitek za bratovsko skladišnico in drugo 124 Din. Zaradi skrajno izčrpanih kreditov je potrebno, da jo da rudniška podjetja delavstvu za ta plačilni termin enkratni izredni prispevek, za kar je II. rudarska skupina že prosila.

K ljudskemu štetju v Ljubljani

Ljubljana, 15. aprila.

Ljubljana ima velike težkobe pri ljudskem štetju. Popisovalni komisariji imajo še sedaj mnogo dela s sestavljanjem družinskih pol in končnih rezultatov v svojih rajonih. Mnogi so stvar hitro opravili, ker je bil njih poslovni krog razmeroma majhen. Drugi pa so naleteli na velike težkobe in sitnosti.

Popisovalna komisija je imela na razpolago 70.000 popisnic, ki pa so vse pošle. Mnogo popisnic se je namreč pri strankah izgubilo, mnogo se jih je pokvarilo, a tudi so bili prav pogosti primeri, da so stranke potrebovale več popisnic, kakor so jih prvotno dobile. End menijo, da Ljubljana še ne šteje 70.000 prebivalcev, drugi pa pravijo, da jih ima še več.

Popisovalni komisariji so naleteli pri nekaterih strankah na čuden odpor in surovost.

Večinoma so že izročili svoje elaborate mestnemu magistratu. Rok za izročitev je do 20. t. m. Mestni magistrat pa je dolžan do 10. maja poslati svoj elaborat z vsemi akti glavnih popisovalnih komisij v Zagreb.

Železniška uprava je imela 11 lastnih popisovalcev, ki so popisali vse njene objekte in stanovalce v železniških hišah. V zaslišan železniških stanovanjih ob kamniški progi stanuje 100 železničarjev, ki imajo 2 kozo, 50 kokoši, 29 zajcev, 6 uljev čebel in 8 ptic. Na glavnem kolodvoru stanuje 75 oseb, v carskem poslopju 21, v ljubljanskem dvoru 57, a na Resljevci cesti v 3 hišah 199 oseb. Po raznih železničarskih barakah stanuje 309 oseb, največ 90 v leseni baraki za kurilnico št. I.

Predavanje slovitega zdravnika o raku

Ljubljana, 14. aprila.

Za široki javnosti dostopno poljudno znanstveno predavanje o raku je pridobil odbor Jugoslovenskega društva za proučevanje in zatiranje raka v Ljubljani, slovitega učenjaka g. univ. prof. dr. Djordja Joanovića iz Beograda. Prof. Joanović se je rodil l. 1871. na Dunaju in se je 32 let star istotam habilitiral. Bil je imenovan že 1909 za izrednega, 1919 pa za rednega profesorja. Razumljivo, da se je staval beograjski medicinski fakulteti na razpolago, ko je leta pričela ustanavljati svoje medicinske institute in klinike. Prezel je institut za občo patologijo in patološko anatomijo.

Veliko je število njegovih znanstvenih del ter je njegova osebnost znana po vsem znanstvenem svetu. Starejši zdravniki, ki so študirali na Dunaju, ga dobro poznajo iz Paltaufovega instituta, mlajši pa kot svojega učitelja v Beogradu. Prof. Joanović je član raznih slovenskih in drugih znanstvenih društev, je priznana kapacite-

ta v raziskovanju raka ter predseduje Jugoslovenskemu društvu za proučevanje in zatiranje raka v Beogradu. Pripravljalni odbor si šteje v posebno čast, da sme pozdraviti ob tej priliki prof. Joanovića v Ljubljani. Javnost pa naj še oddolži slavnemu raziskovalcu s polnoštevilnim obiskom javnega predavanja, ki bo v slavnostni dvorani OUZD jutri, v sredo ob 18. — Vstop je vsakomur svoboden.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sreda, 15. aprila 1931, katoličani: Helena, pravoslavni: 2. aprila, Gesti-rad.

Današnje prireditve.

Darama: Pri belem konjčku. B.

Opera: Snežurka. A.

Kino Matica: Padli angel.

Dežurne lekarnе.

Danes: Piccoli, Dunajska cesta, Bakar-čič, Sv. Jakoba trg.

Iz gledališke pisarne

DRAMA.

Veseloigra »Pri belem konjčku« se vprizori drevi ob 20. uri v ljubljanski dram-i za abonente reda B. »Pri belem konjčku« je pristna veseloigra starejšega kova, polna zabavnih zgodb, ki hitro sledi druga drugi. Zasedba ista, kakor pri premijeri.

V petek, 17. t. m. se ponovi francoska komedija »Zivljenje je lepo« za red C. — V soboto 18. t. m. pa poljska drama »Dom osamelih žena« za red A.

Prvo angleško dramsko gostovanje v Ljubljani bo v ponedeljek dne 20. t. m. Gostujoči člani angleškega teatra, ki prir-ejajo stalna gostovanja po celni Evropi in so v minoli sezoni gostovali tudi v naši kralje-vini, v Ljubljani gostujejo s Shakespe-arejevim »Hamletom«. Člani družbe so prvovrstni angleški umetniki, umetniški uspeh igre je absolutno zagotovljen. Ker je Hamlet naš gledališki publiki znan do vseh detajlov, bo prav lahko slediti angleš-ki igralcem, Opozarjamo na to gostova-vanje. Vstopnice so že v predprodaji v operi.

OPERA.

Nocoj se vprizori izvrstno uspeša »Snežurka« z gospo Zlato Gungienac-Ga-vella v naslovni partiji. Ostala zasedba kot pri premijeri. Opera, ki se odlikuje po lepi melodiozni glasbi, pravilni vsebini, je opremljena s povsem novimi dekoracijami in kostumi. Dirigent g. Neffat, režiser g. Primožič. Predstava se vrši za abonma A.

Mario Simenc, odlični naš pevec, nastopi v četrtek 16. t. m. kot Radames v operi »Aida«. Naslovno partijo poje ga. Juranič, Amneris — ga. Thierry, Ramfis — g. Rumpel, Amonasro — g. Primožič itd. Dirigent g. Neffat. Predstava je izvezu abonmana.

Sigmund Zaleski, znani baritonist svetovnega slovesa, gostuje v naši operi v soboto 18. t. m. kot Boris Godunov. Odlični pevec ni znan samo po svojem lepem glasu, temveč tudi kot prvovrsten igralec — umetnik. Opozarjamo na ta večer, ki bo dogodek v ljubljanski operi, vse obiskovalce gledališča. Ostala zased-ba javimo prihodnji. Dirigira ravnatelj Polič. Izven abonmana.

»Ol, ta preštetnana ljubezen!« je naslov najnovejši opereti znanih domačih avtorjev Simonič in Šivica. Skušnje, ki so v polnem teku, vodita dirigent dr. Švara in režiser g. Povhe.

Iz Tržiča

—t Tržaško gasilno društvo moremo brez pridržka prištevati med najbolj delavna društva slovenskih gasilcev. Neumorno kot mravlje se trudijo za nabavo čim modernejšie gasilne opreme. Prireajo naši vrli gasilci različne zabave, tečaje itd. samo da se širi gasilska ideja, ki naj zavzame v vsaki najmanjši vaši svoje postojanke. Letos prirede tržaški gasilci na Lončarjevem kegljišču kegljanje na dobitke z vabljivimi dobitki. Za prvo nagrado so do-ločili 1000 Din, za drugo 500, dalje 300, 200 in 100 Din, in nazadnje pa tudi darilo za trošt v obliki steklenice šampanjca. Kegljanje se vrši vsako nedeljo in praznik od 10. do 13. ure in vsako sredo večer od 20. do 23. ure. Zaključek kegljanja je določen na nedeljo 12. julija. Kegljanje se torej nudi izredna prilika dobiti lepa darila, gasilci pa bodo veseli svojega gnotnega uspeha.

—t Ljubelska cesta je na nekaterih krajih v Tržiču jako ozka, posebno v zgornjem koncu, kjer si sosedji kar s praga podajajo roke za dobro jutro. Tu so za samorilec naravnost idealne razmere. Na cesti opažiš navzdol drveči avto ali motocikel, se zakadiš podenj in znajdeš se prav gotovo na onem svetu. Čudnega ni nič, če so nesreče na dnevnem redu. V ponedeljek je je do-bro izkupil motociklikist J. V., ki je vozil po klancu navzgor. Pri hiši čevljarja Maksa Peharca so prilike tako nanesle, da ni bilo drugega izhoda kot da zavozi v hišni vogal. Tako je storil in dobil po glavi prav lepe praske, hiša je ostala nepoškodovana. Tujih vozil je v Tržiču v vsakim dnem več. Nekateri vozijo z vso potrebno obzirnostjo, drugi pa po pretiranem športnem načelu. Prosimo jih naj bodo tako ljubjeznivi in naj nam in našim otrokom priznajo.

—t Ura na stolpu sv. Andreja, ki je bila lansko leto temeljito popravljena, hodi bisto svoja pota, ne briga se ne za radiočas, ne za Srednjo Evropo. Včasih jo maha pol ure naprej, včasih zadaj, nikoli pa ne tako, da bi mogel človek reči, toliko je sedaj ura. Navijalec ure naj njo in sebe bolje navija.

—t Stavbna sezona se je že pričela. Čevljarski mojster Kranar Ivan ima temelj za svojo hišo pri sv. Jožetu že gotov in navožen vse potreben material. Gospa Lenka Debečeva navaja v Zgornji Preski na svoje stavbišče zasipni material in pripravlja drugi potreben material, da bo hiša že letos pod streho.

Iz Celja

V soboto 18. aprila nastopijo pri pevskem večeru v Ljudskem domu ga. Pavla Lovšetova, njena hčerka Majda, pianist g. Lipovšek in virtuoz g. K. Sancin. 5679

— Licitacija za sterilizacijsko napravo v novi porodilnici v Celju se bo vršila v skrajšanem roku pismeno 28. t. m. ob 11. pri sreskem načelniku v Celju. Vsi potrebni podatki in pojasnila se dobe v uradnem času pri tehničnem razdelku sreskega načelnika v Celju.

— Iz policijske kronike. Izgubljena je bila pred dnevi v mestu srebrna veržica, vredna 400 Din. — Na Glavnem trgu so bili izgubljeni zlati uhanj. — Na poti od Hrstnika do Celja je izgubil krošnjar Martin Rogle svojo krošnjarsko knjižico, v kateri je bilo tudi 400 Din v gotovini. — V Gubčevi ulici sta se stopla zaradi dekleta, ki je bilo obema všeč, Jože O. in Karol O. Karol je pokazal pri tem več spretosti in je izbil Jožetu zob, zaradi katerega bo moral pred sodnika.

ZVEČER
Schichtova
Ženska hvala
Prasek za pranje

SCHICHTOVA METODA
je udoben in temeljit način pranja, po katerem se ravna že več tisoč žen. To je tako enostavno: zvečer namočiti v raztopini Ženske hvala, zjutraj enkrat izkuhati s Schichtovim terpentinovim milom.

ZJUTRAJ
Schichtovo
Terpentinov milo

TO JE CELO DELO PRI SCHICHTOVI METODI

Dnevne vesti

— **Železniške restavracije.** »Saobračajni Pregled« priobčuje statistične podatke, iz katerih je razvidno, da ima naša železniška uprava 76 večjih in manjših restavracij, 73 bufejev, 7 menjalnic 86 kioskov za prodajanje novin in tobaka ter 53 raznih drugih objektov. Ljubljanska direkcija ima v svojem območju 10 restavracij, od katerih dobiva po pogodbah iz januarja 1930 vsako leto 1.313.960 Din najemnine. Od 4 bufejev dobiva na leto 72.400 Din, od 20 kioskov 2250 Din, od 3 drugih objektov pa 336.000 Din. Vsa najemnina znaša leto 1.724.610 Din. Za vse restavracije, bufeje, menjalnice, kioske itd. dobi železniška uprava na leto 8.492.005 Din.

— **Prvo švedsko družabno potovanje v Jugoslavijo.** Tujsko prometni urad v Stockholmu priredi 10. maja svoje prvo družabno potovanje v Jugoslavijo. Švedski izletniki se pripeljejo v Zagreb, od koder krenejo na Sušak in ob dalmatinski obali do Kotora. Ustavijo se pozneje na Cetinju, v Dubrovniku, Mostarju, Sarajevu, Jajcu in Banjaluki ter se vrnejo preko Zagreba in Münchena v domovino.

— **Hrvatski planinci na naših gorah.** Hrvatsko planinsko društvo »Sljeme« priredi v nedeljo za svoje člane dva skupna izleta na naše gore. Prva skupina se napoti na Koprnik, druga pa na Sv. Planino in Javor.

— **Razpust društva.** »Katoliško slovensko prosvetno društvo v župniji Boštanj o. S.« je razpuščeno, ker nima pogojev za pravi obstoj.

— **Toimac nemškega in francoskega jezika.** Predsedstvo viš. dež. sodišča v Ljubljani je imenovalo suplenta na realni gimnaziji v Murski Soboti Staneta Meliharja za tolmacha nemškega in francoskega jezika pri okrajnem sodišču v Murski Soboti.

— **Razpisane policijske službe.** Predstojništvo mestne policije v Celju razpisuje sledeča službena mesta: mesto konceptnega uradnika, 3 mesta pisarniških uradnikov, 2 mesti pisarniških pomočnikov odnosno pisarniških pomočnic, 4 mesta policijskih agentov (1 nadzornik policijskih agentov in 3 policijski agenti), 1 mesto uradnega sluga in 22 mest organov varnostne straže. Vsa ta mesta se oddajo samo kot pogodbeno proti enomesečni obojestranski odgovor. Prošnje je treba vložiti do 1. maja. Podrobnejše informacije o sprejemu določitve in interesi pri mestnem načelniku v Celju.

— **Popravek iz lovske torbe.** V ponedeljek smo priobčili vest, da je ustrelila divja petelina kot prva letos ga. Souvanova, pa nam lovci pišejo, naj resnici na ljubo popravimo to vest, ker ni resnična. Prvega petelina v letošnji sezoni je ustrelil po zatrevanju naših lovcov 7. t. m. g. Jurij Verovšek ml. v medvodskem revirju. Pa tu, di za to lovske srečo ne moremo jantiti, da je prva.

— **Oddaja elektroinstalacijskih del se bo vršila** potom ofertalne licitacije dne 28. aprila t. l. pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.

— **52 načrtov za regulacijo Zagreba.** — Zagrebška občina je lani razpisala natečaj za zaidanje, razširjenje in regulacijo Zagreba. Rok za izročitev načrtov je potekel 31. marca. Konkurence se je udeležilo 52 tekmovalcev in sicer največ iz Nemčije. Samo iz Berlina je prišlo 10 načrtov, iz Dresdena 4, iz Monakovega 2 itd. Tudi iz Ljubljane sta se udeležila konkurence 2 arhitekta. Dela bo ocenila 21. t. m. komisija, v kateri so poleg zagrebških arhitektov in strokovnjakov tudi inozemci. Najboljša dela bodo nagrajena. Prva nagrada znaša 150.000, druga 100.000 in tretja 80.000 Din. Za odkup nagrajenih del je določenih 170.000 Din.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo izpremenljivo, hladno in večinoma oblačno vreme, kakor je bilo tudi včeraj po vseh krajih naše države. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Sarajevu 14,8, v Splitu 13,3, v Skoplju 13,2, v Zagrebu 11,6, v Beogradu 9,4, v Mariboru 9, v Ljubljani 7 stopinj. Daj je kazar barometer v Ljubljani 763,3, temperatura je znašala 4,6.

— **Strašen samomor trgovca.** V Prijedoru v Hercegovini si je včeraj na strašen način končal življenje trgovec z železnino Milan Strupar. Okrog 3. popoldne je neopazno odšel v klet, kjer je sedel na tla, stisnil pod pazduho zavoj dinamita in ga zažgal. Sledila je strahovita detonacija, da se je stresla vsa hiša. Ko so prestrašeni hišni prebivalci vdrli v klet, so našli trgovca strahovito razmesarjenega. Strupar je bil oženjen in oče treh otrok. Vzrok samomora je bil baje neugoden gmotni položaj.

— **Novi uradniški zakon v slovenskem jeziku** je izšel v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani. Cena Din 22, vezan v celo platno Din 34.

— **Hriberski nedolžen?** Zagrebški »Morgenblatt« poroča iz Gradca, da bo Hriberški, takoj, ko bo okrevljal, izročen našim oblastem. Avstrijske oblasti so na podlagi dosedanje preiskave ugotovile, da ni nobenih dokazov, da je Hriberški sodeloval pri strašnem zločinu v Jelovcu.

— **Dva požara v Prekmurju.** V soboto ponoči so neznani storilci zažgali hišo Ludevita Benka v Tešanovcih. Hiša s hlevom vred je pogorela. Škoda znaša okrog 120.000 Din, zavarovan je pa bil posestnik za 90.000 Din. V nedeljo je gorelo pri posestniku Mavru Žilku v Andrijevcih. Škoda znaša 200.000 Din je pa krita z zavarovalnico.

— **Uboj v Drpelju pri Čakovcu.** V nedeljo so v Drpelju pri Čakovcu fantje napadli in neusmiljeno pretepli čevljarkega pomočnika Josipa Nedeljka, ki je pozneje poškodbam podlegel. V ponedeljek je sodno-zdravniška komisija obducirala truplo. Kdo so napadali, še ni ugotovljeno. Oblasti domnevajo, da je bil Nedjelko ubit iz ljubosumnosti.

— **Samomori.** V Apatinu se je v ponedeljek ponoči obesil 17-letni vajenec Stefan Zell, zaposlen pri košarju Antonu Keslerju. Fant je trpel na fiksni ideji, da ga preganja vrag. Večkrat je tudi pripovedoval, da se mu sanja o očetu, ki ga vabi k sebi. Njegov oče je v svetovni vojni padel.

— **V soboto se je v Novem Vrhasu obesila 56-letna vdova Marija Klačar.** Samomor je izvršila v hipni duševni zmedenosti. — V Velikem Bečkereku je vzbudila veliko senzacijo samomor hčerke draguljarja Alberta Schwaba, Ersebet. Hčerka se je leta 1920 poročila z lekarnarjem Rothom, toda zakon ni bil srečen in že čez dve leti sta se ločila. Poslej je živila pri roditeljih. Zaprta čase je bila nekam potrla in je popolnoma osivela, čeprav ji je bilo komaj 30 let. V ponedeljek popoldne se je zaprla v svojo sobo in zavila okrog 100 pastil luminala. Soba je zaklenila. Domači so s težavo vdrli v sobo, kjer so jo našli nezavestno. Pozvali so zdravnika, toda bilo je že zaman. Rothova je podlegla zastrupljenju.

— **Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

— **Ij Velika zemljeknjižna transakcija.** Kmetijska družba v Ljubljani, zastopana po predsedniku dr. O. Deteli in ravnatelju inž. Lahu, je prodala dravski banovini za 4 milijone 484.300 Din svoje zemljišče vlož. št. 43 kat. obč. Poljansko predmestje. — Ogromen kompleks obstoja iz stavbišč in zemljiških parcel, na katerih je drevesnica Kmetijske družbe. Kompleks je nasproti vojašnice kralja Petra ob Poljanski cesti. Tam je tudi podkovska šola. Banska uprava namerava ta zemljiški kompleks porabiti za razširjenje javne bolnice, ki je itak zadnja leta premajhna. Pogodbo je finančno ministrstvo že odobrilo in je bila v zemljiški knjigi pred tedni že izvedena zavedna transakcija.

— **Ij Zadeve Ferijalnega saveza pred sodiščem.** Pred meseci so zadeve Ferijalnega saveza dvignile v javnosti mnogo prahu in prišle so celo pred sodišče. Pred sodnikom poistincem dr. E. Kobetom se je včeraj popoldne pričela neka razprava zaradi žaljenosti časti. Trajala je nad 3 ure ter je bila prekinjena.

— **Ij Megla in slana.** Včeraj smo dobili moker aprilski sneg. Davi je bila po travnikih huda slana, osobito na Barju. Slana pa ni napravila škode. Nad Barjem in mestom je ležala davi gosta megla.

Skrivnostni jezdec

— **Ij Ljubljanski srednješolski, združenji v S. J. S. U.** »Preporoč«, prirede v soboto 18. t. m. akademijo pod častnim pokroviteljstvom g. dr. A. Juga in častnim damskim komitejem v areni Nar. doma. Spored je skrbno izbran in skoraj koncerten. Po programu bo ples! Pričetek prireditve bo točno ob 20. uri, nakar cenj. občinstvo opozarjamo. Ker si je društvo stavilo letos težko in pa humanitarno nalogo, da bo poslalo na morje kolonijo svojih bolnih članov, in ker je čisti dobitek prireditve namenjen tej plemeniti nalogi, upamo, da bo naša javnost znala ceniti tako delo dijaških organizacij ter prireditve polnoštevilno poselila. Posebnih vabil ne bomo razpošiljali. — Odbor.

— **Ij III. simfonični koncert letošnje sezone bo v petek, dne 1. maja.** Posvečen je predvsem moderni glasbi, simfonični orkester izvaja Osterčovo suito in Glazunovo simfonično pesnitev Stjenka Razin. Obe deli dirigira kapelnik Stritof, v II. delu pa sodeluje zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Polića in izvaja 3 najnovejše Adamičeve kompozicije in sicer narodne legende za ženski zbor in orkester ter moderno kantato za soli, zbor in orkester. Skušnjava v puščavi, delo češkega skladatelja Kričke. Toliko kot prednaznailo, podrobnosti slede.

— **Ij Sredi maja koncertira v Ljubljani celoten orkester praške Češke Filharmonije,** pod vodstvom slavnega dirigenta Vavla Talicha.

— **Ij Danes premiera velikega letalskega govorečega filma ZKD »Pilot ljubavi« v Elitnem kinu Matici.** Danes ob 14.30 predvaja ZKD premiero velikega letalskega govorečega filma »Pilot ljubavi« ali kakor je bil imenovan v Berlinu in v drugih vele-mestih »Tekmeč nad oblaki«. Film nam predločuje senzacionalno borbo pogumne-ga letalca seržanta Paname in njegove letalske eskadrile. Film obstoji iz dveh delov: prvi del se imenuje: »Zelenka eska-drila«, drugi pa: »V peklu Nicarague«. V filmu sodeluje najhrabrejši pilot Jack Holt in večji del ameriške zračne flotile. Film je izdelan kot izrazito govoreči film in se odlikuje po izbornih zlatih prizorih, prikazujočih nam drznosti zapletenih herojev. Ta film naj si vsakdo ogleda. Predvaja se bo danes ob 14.30 v Elitnem kinu Matici. Cene sedežem znižane (ljudske).

— **Ij Pevsko društvo Ljubljanski Zvon.** Drevi ob 20. vaja mešanec zbora. Vse in vsi! Odbor.

— **Ij Družabni večer Trgovskega društva »Merkur«,** napovedan za četrtek dne 16. aprila t. l. je preložen na soboto dne 18. aprila t. l., ker je moral predavatelj g. konzulent Franc Zagar v Beograd na anke-to radi prehodnih določil zakona o davku na poslovni promet. Predavanje o davku na poslovni promet se bo vršilo v soboto dne 18. aprila t. l. in bo tembolj aktualno, ker bo predavatelj imel najnovejše informacije o tem predmetu.

— **Ij Sočanom in prijateljem naznanja-mo,** da v soboto 18. t. m. predava v salonu pri Levu ob pol 9. uri zvečer g. profesor dr. Vinko Šarabon o temi: Sprehod po sve-tu. Opisal nam bo dogodke zadnjega časa na podlagi zemljevida. Predavanje se bo vršilo po možnosti s skiptičnimi shi-kami. Vstop vsem prost. Vabljeni vsi.

Zborovanje naših brivcev

Ponovni občni zbor Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani

Ljubljana, 15. aprila

Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani je imela pretekli ponedeljek ponovno občni zbor, ker je prejšnji razveljavljen od banske uprave na pritožbo g. Dorčeca.

Zadruga šteje 183 članov, obrtnikov brivskih, frizerske in lasničarske obrti na teritoriju bivše ljubljanske oblasti. Maribor ima svojo zadrugo. Že to število nam pove, da je pri nas mnogo brivskih obrtnikov, samo v Ljubljani jih je okoli 60. Brivci so pa tudi vsi stanovsko zavedni, zato pa kažejo veliko zanimanje za svojo zadrugo ter nikakor ne morejo dopustiti najmanjše neurednosti pri obnem zboru, zlasti pri volitvah. Prav zaradi tega je bil v največji meri tudi sklican občni zbor ponovno.

Tokrat sta zborovanju prisostvovala banški komisar in predsednik obrtnih zadrug g. Rebek. Obnega zbora se je udeležilo 83 članov, četudi se je vršil v delavnik popoldne.

Obč. zboru je predsedoval obrtni referent g. Svetel, kar je tudi mnogo pripomoglo, da je zborovanje poteklo mirno in v splošno zadovoljstvo.

Načelnik zadruga g. Sinkovec je v svojem poročilu poročal o novo prijavljenih brivskih obrtnih in podružnicah in o odjavah obrti, o stanju vajencev, uspehih pomožniških izpitov in o drugih internih zadrugnih zadevah. Poročilo je bilo soglasno sprejeto.

Blagajničarka gđ. Erna Fetič je poročala, da znaša imovina zadruge 51.803,50 Din, preglednik g. A. Gjud se je pa izjavil, da so upravne knjige v redu ter je pregla-gal absolutorij, ki je bil soglasno podan.

G. Svetel je imenoval g. Lisca in Franchettija, da sta ugotovila identiteto navzočih zaradi volitev, za skrutatorje pa g. Kosca st., Šikajoviča in Kovačeviča, na-kar se je prešlo k volitvam načelnika. Vo-

lilo je 88 članov z žigosanimi glasovnicami pod nadzorstvom g. Svetla. Nekateri so pred glasovanjem predlagali za načelnika g. Navinška, ki se je pa zahvalil za zaupanje zaradi prezaposlenosti, predlagali so tudi gg. A. Gjud in Sinkovca. Borba za načelnika je bila prav ostra. Za g. Sinkovca je bilo oddanih 55, glasov za g. Gjud 33, izvoljen je bil torej prvi.

Podnačelnika so volili na isti način, z glasovnicami, g. Svetel je pozval vsakega volilca posebej, da je oddal pred njim glasovnico. Za podnačelnika sta bila predlagana gg. Jurman in Gjud. Izvoljen je bil g. Jurman z 58 glasovi.

Volitev odbornikov se je udeležilo 64 članov. Izvoljeni so bili: gđ. Erna Fetičova, Iv. Mrak, Fr. Podraž, Hinko Dolenc, Jernej Hribar in Vendelin Sehal; za njih namestnike: Fr. Novak, Iv. Kosce st. in Ilija Petkovič; za računsko pregled-nike: A. Gjud in M. Pliverič.

Volitve zaupnikov so se vršile z vzkli-kom; izvoljeni so bili gg.: za Jesenice Borštnar, za Bled Mekine, za Trbovlje pa Hutar.

Za predsednike in izpitno komisijo so bili izvoljeni isti gospodje kot pri prejšnjem obnem zboru, pravtako je bil sprejet tudi proračun kot prej.

Občni zbor je določil za tekoče leto za-družno doklade in sicer za mojstre brez pomočnikov 30 Din letno, za mojstre, ki na-mešajo do 3 pomočnike 40 Din, za one pa, ki delajo z več kot s tremi pomočniki pa 90 Din. Doklade se morajo plačati v prvi polovici leta, kot doslej.

Za 4-letno vajeniško dobo je glasovala večina. Vajenci morajo imeti 6 razredov osnovne ali 4 razrede osnovne in 2 razreda mešanske šole.

Pri slučajnostih so se podali nekateri člani nekaj manj važnih predlogov, nakar je bil občni zbor zaključen.

S trga so jo pregnali

Na trgu je bilo danes vsega dovolj — Kako so »deložirali« s trga nevšečno cvetličarko

Ljubljana, 15. aprila.

Danes je bilo na živilskem trgu dokaj živahno in tudi ne brez dogodkov. Bilo je dovolj živih, salate, zelja in še celo nekaj jabolok — po 14 Din kg. Zadnji čas je, da jih prodajalke spravijo v denar, sicer se bodo sama snedla, začela so namreč moč-no gniti. Torej vsega je bilo dovolj na trgu in zaenkrat je bilo za ženske jezike dovolj senzacije. Med senzacije pa ne štejemo po-novne preselitve sirarjev in maslaric, saj se ti selijo neprenehoma kot cigani ali Ahasver, nikjer ne najdejo pokoja. Doslej so bili na Vodnikovem trgu ali v Šolski ulici ob semenišču, kjer so včasih prodajali gobe. Danes pa so se zopet preselili v Se-meniško ulico, kjer so baje »bolj v sencii, kot sami pravijo.

Za majhno senzacijo je pa poskrbel neki mestni delavec, ki je naznanil orga-nom mestnega tržnega nadzorstva neko »cvetličarko«, ki je prodajala resje, »kron-ke«, smrečje in podobno robo v Šolskem drevoredu pri mesarskem mostu, kjer je pač določen trg za takšno blago. Ženska ga je baje nekaj polomila, »zgago je delala« na trgu, kot so govorili in še kaj. Baje je nekoč neko branjevko osušila za nekaj glavice salate itd.

Tržna uradnika sta pristopila k nji, kot je treba in prav, uradno s stražnikom. Najprej so ji prebrali levite, kar pa ženske očitno ni spravilo iz ravnotežja, sedela je še vedno mirno, razkošatena pri svojih rožicah, samo mežikala je malo bolj kot navadno ter ugovarjala, da ni res, kar ji očitajo. Toda, reva, ni prišla niti do sape, ker je bila vsa okolica zoper njo, dame, s cekarji so sveto zatrjevale, da dobro poz-najo tičico, ker so jo videle pri delikatih, pa tudi delavec-detektiv s kapo iz pretek-lega stoletja (nekakana napoleonska čela-da) je imel neovrne dokaze o njenih gre-hih, ter se je veril, da bo vse dokazal pred sodnijo, če treba. Ženska pa je še vedno sedela, najbrž zaradi tega, ker jo zemlja privlačuje z veliko večjo silo kot druge, je namreč precej razsežna. Stražnik in urad-nika so ji prigovarjali, naj odide zlepa in naj se nikdar več ne prikaže na trgu, sicer ji bodo blago zaplenili. Stražnik je izvle-kel notez ter ji lepo prigovarjal, naj po-berle šila in kopita, drugače bo joj. Toda ženska se ni dala kar tako odpraviti. Pro-testirala je kot nedolžna žrtev ter vpraše-

vala, kje naj prodaja, če ne na trgu.

— To nas nič ne briga, poberite se, smo vas že siti do grla! Kje je pa Jaka, da bi to ropotijo zmetal v Ljubljano?

Jaka je namreč nekakšen tržni eksekuto-r, ki mora upornim ženskam pleniti blago.

Okoli pozorišča senzacije se je zbralo mnogo gospodinj svečanih obrazov, ki so z moralnim zadoščenjem ter velikim užite-kom opazovale prizor in dostojanstveno prikri-mavale ter zmajevale z glavami. Se pač vidi, da gre do stvari, ki se tičejo mo-rale ženskam vedno najbolj k srcu. Neka-tere, ki so prišle nekoliko pozneje, pa niso vedele, za kaj gre, zato so jim druge po-stregle z informacijami. Mnogožina salate, ki jo je baje nesrečna ženska pofulila, je vedno bolj rastla, nazadnje so nekatere že govorile, da je ukradla polno cizo salate.

Končno je moral stopiti Jaka na plan, ker ni šlo zlepa, pograbil je smrečje ter ga slovesno odnesel med splošnim zado-voljetvom. Stražnik je vse lepo popisal in komedija je bila končana.

Pride! Velesenzacija!
Sin belih planin

Vrag iz Matterhorna
Velika tajnost
iz Zermatta

Grandiozna velealpinska drama. Velefilm iz švicarskih velealp in večnih ledenikov.

V glavni vlogi svetovnoznani alpinist in športnik
Louis Trenker

Aleksander Jakovljevič:

Iz ljubezni

4.

Bil je že davno dan, hišniki so povsod pometali s pločnikov sneg, ki je bil čez noč zapadel, ko je Zelonin še vedno hodil po ulicah. Dve najstrašnejši izgubi v enem dnevu. Izgubiti ljubljeno ženo, to je strašno. Se strašnejše pa je izgubiti vero v človeka. Ljubilo jo je, žrtvoval ji je vse življenje, vsak njegov dih je bil poln nje, samo nje, — zdaj pa ji nekdo piše: — Poljubljam tvojo bradavičico-zvezdico, sijajočo s tvojih rožnatih nebes. Zelonin je skrtal z zobmi in vsakokrat, kadar se je spomnil na to frazo, se mu je zdelo, da se mu vsa notranjost prevrača. Norec! Zmerom je bil prepričan, da za to znamenje, ki je bilo zares podobno zvezdici, ve le on sam...

Domov se je vrnil okoli desetih. Od razburjenja in utrujenosti je ves otopen. Dobro znani vhod, znano stopnišče, vse je bilo, kakor da se ne bi bilo zgodilo prav nič. Papaša mu je odprla vrata. Vedela je že vse in njeno, drugače razposajeno lice je bilo tokrat resno, na oči pa ji je legla žalost. Zelonin je stopil na hodnik. Naproti so mu prihajali ženski glasovi.

Poslušal jih je s sovraštvom, zakaj zdeli so se mu nenaravni — tako težko je bilo zdaj verjeti ženskam. Na hodniku je bila omara, obošalniki, zaboj in množica raznih drobnarij, vse ko prej, kakor da se ni nič zgodilo. Stopil je v svojo sobo. Človek umira, preživlja najhujše, stvari pa žive dalje svoje življenje. Nad posteljo so visele njene jopice... Jezno je pomislil: »V kateri je neki hodila h G. Uprl je oči v jopice, kakor da bi od njih čakal odgovora... O, če bi človek mogel razumeti govorico mrtvih stvari!

Zadnja vrata so zaškripala. Vstopila je Zinaida Lvonova. Vsa je bila v črnem. Vedela je že. Snemala je črne rokavice, gledala Zelonina v oči in tiho izrekla eno samo, običajno frazo:

— Kakšna nesreča!

Zelonin je stal obrnjen z bokom proti njej. Hladno in ježno jo je pogledal. Vse ženske je zdaj sovražil.

— Da, — je dejal, — zame je to velika nesreča.

Te besede je izpregovoril tako žalostno, da je postala Zinaida Lvonova kar nekam nerodno. Rokavice je bila že slekla in jih zdaj držala v levici. Lepo in skrbno oblečena, z izrazitim obrazom, je stala pred njim kakor sužnja — verna in na vse pripravljena. On jo je gledal ježno in postrani. Povesila je oči.

— Leči bi morali, tako izmučeni ste in upadli, — je dejala kratko.

Komaj vidno je zadržal. Pokazal ji je hrbet in napravil par korakov.

— Da, — je izpregovoril spet glasno, kakor da bi jo hotel s tem izzivati, — truden sem, legel bom.

— Dovolite mi, da vzamem nase

skrb za vas. Vem, kako vam je v tem trenutku težko.

Govorila je z mehkim, nekoliko prijetnim glasom.

— Vse dovolim. Kar napravite, kar hočete. — Zdaj je govoril že z vidno razdraženostjo. — Jaz pa... jaz bom spal.

Suho se je zasmeljal. In ta smeh je bil tako nepričakovan, da ga je Zinaida Lvonova strahoma pogledala.

— Da, da. Lezite, lezite, — je dejala in z obema rokama pokazala na divan.

5.

Pogreb je bil čez štiri dni. Z obdukcijo so dognali, da je bila Vera Jevgenjevna zastrupljena z morijem (strup ji je bil dan v čaj), napol mrtva odpeljana na ulico in ostavljena na ulici. Zelonin je bil suh in nejevoljen. Zolt ko rumenjak, neobrit in zelo upadel je delal najgloblejši vtis. Pokojnico je pogledal samo tako mimogrede in znanci so opazili, kako so bile njegove oči ob pogledu na krsto polne prezira. Plakal seveda tudi ni. Se celo tedaj, ko so krsto spuščali v grob, je gledal predse, pod noge, le enkrat se je kot slučajno ozrl na krsto in videti je bilo, kakor da bi se ga ta pogreb prav malo tikal.

Znanci — bilo jih je precej na pogrebu — so gledali Zelonina nemirno in začuden ter si šepetali:

— Evo, sodobni mož! Pogledajte, polna ravnodušnost.

— Meni pa se je zmerom zdelo, da jo ljubi.

— Pomislite, meni tudi. Menil sem: to je najsrečnejša družina.

— Tu nekaj ni v redu.

— Ste slišali? Preiskovalni sodnik ga je že trikrat klical k sebi.

— Kakšen obraz ima! Kakor da bo zdaj pa zdaj zgrabil nož in vse poklal!

— Ste videli, kako je odrinil Zinaido Lvonovo? Revica mu pomaga, s čimer more, on pa...

— Vročje je čuden.

— To se ve, nesreča napravi človeka grobega, toda vse ima svoje meje.

S pokopališča je šel sam. Zinaida Lvonova ga je hotela spremiti.

— Dovolite? — ga je vprašala.

Zelonin je nejevoljno odvrnil:

— Ne grem domov.

In naglo je odhitel dalje.

Odhajaje si je pravič čepico, — potisnil jo je nizko na čelo, — in prekril roke na hrbtnu. Zinaida Lvonova ga je spremljala z dolгим pogledom.

nato pa se je pridružila ženskam, ki so odhajale s pokopališča in pričele živahno razpravljati o zagonetni smrti Vere Jevgenjevne in o čudnem vedenju mladega vdovca.

— Pokopaval jo je kar nekam ježno.

— je dejala Zinaida Lvonova. — ne morem razumeti, kaj mu je. Tako vzoren mož je bil, zdaj pa niti ene solze.

— Kdo naj razume moške, — je izpregovorila priletna Tatjana Nikolajevna žalostno. — Nikoli ne veš česa hočejo in kam jih žene. Zdaj te poljublja, takoj nato pa se spravijo nate s pestmi.

— Tu ne gre za pesti, tu je vmes smrt...

— Preiskovalni sodnik ga je trikrat zasliševal. Najbrž ne brez vzroka.

(Dalje jutri).

ON IN ONA.

Ona: V Afriki prebivajo baje plemena, pri katerih spozna mož ženo šele po poroki.

On: Ne čudi se, tam žive še zelo primitivni narodi.

Kralj seksualnih zločincev

Drugi dan obravnave proti düsseldorfskemu vampirju Kürten pripoveduje o svoji mladosti

Že v ponedeljek je državni tožilec predlagal izključitev javnosti in včeraj je svoj predlog ponovil. Zagovorniki so ga pri tem podpirali. Predsednik je pozval one, ki žele iz znanstvenih razlogov prisostvovati obravnavi, naj se javijo. Priglasilo se je okrog 40 zdravnikov, pedagogov, policijskih uradnikov in juristov. Poleg tega so ostali v dvorani inozemski novinarji in 12 nemških poročevalcev.

V tajni obravnavi je predsednik pozval Kürtena, naj pove, kako je padel tako globoko, da je ljudi moril in pobijal. Kürten je odgovoril: »Dober del mojega nagnjenja je podedovan. Primer, ki sem ga videl doma, ni vplival name poboljševalno, temveč prej poslabševalno. Že v zgodnji mladosti sem bil priča, kako je moj

oče grdo ravnal z materjo.

Slabo je vplivalo name tudi pogosto menjavanje stanovanj. Prebivali smo vedno v najsiromašnejših stanovanjih, kjer človek marsikaj vidi. Nekoč je stanovanj pri nas tudi sorodnik, ki je lovil in pobijal pse. Način, kako je to delal, ni bil baš najlepši. Jaz sem mu pomagal, on me je pa učil, kaj mi je storiti. Tudi jaz sem pobijal vse in mirno lahko rečem, da je bilo to

mučenje živali v najslabšem pomenu besede.

Ko mi je bilo 9 let in sem prebival v Mülheimu, so imele ženske navado sušiti perilo na travnikih ob Reni, otroci so pa pazili na perilo. Na bregu so ležali splavi. Manjše smo odvezali in tedaj se je pripetilo nekaj česar ne morem zmolčati, saj morate dobiti vpogled v mojo duševnost, da me boste razumeli.

Moril nisem, vendar sem pa usmrtil dva človeka.

Nekoč je padel neki fantič pod splav, jaz sem ga potisnil v vodo tako, da je utonil. Drugič je padel neki fantič v vodo, pa mu nisem pomagal iz nje in tako je utonil.

To je povedal Kürten šele pred 8 dnevi izvedenem in tozadevna preiskava se še nadaljuje.

Na predsednikovo vprašanje, če je pripomogel, da je dotični fantek utonil, je Kürten odgovoril, da ga je večkrat sunil tako, da ga je odnesla voda naprej. Njegovo truplo so potegnili iz vode in zavili v ruto. Ko so ga odnesli, sem tekel za njimi in videl skozi vrzel mrličev obraz. Posihmal sem se bal teme, strah me je bilo mračnih ulic in temnih kleti. Ko me je pa oče nekoč zaprl v klet, sem ta strah premagal.

Kürten je pravil nadalje, da je bil njegov oče večkrat zaprt in da je zelo grdo ravnal z materjo, zato je pa on zbežal od doma. Takrat je stanovanj v vozu za prevažanje pohištva, v katerem so stanovale tudi žene in dekleta tako, da je marsikaj videl. Nešteto ekscesov je videl že v zgodnji mladosti in s 14 leti je bil že spolno dozorel tako, da se je v obilni meri že takrat izživljal. »Moril sem živali z žepnim nožem, nad njihovim ječanjem in krvjo sem se naslajal. Bil sem tudi priča, kako je zagrešil moj oče z mojo sestro krvoskrustvo. Pozneje sem poskušal to s sestro tudi sam«.

— Bilo nas je 10 otrok in spali smo skupaj v treh posteljah. Lahko si mislite, kaj vse se je tu dogajalo.

Ko je prestal svojo kazen, se je zdrnilo v njem hrepenenje po osveti. Zdaj si lahko tudi pojasni, zakaj je razbil leta 1903 pri svojem znanцу okna. Misli namreč, da so bili tudi tu krivi seksualni motivi. Če je požigal, je imel ob pogledu na ognjene zublje spolni užitek.

Sodni svetnik dr. Koolwyg je novinarjem pojasnil, zakaj je sodišče pripustilo k razpravi samo del tiska. To se je zgodilo na predlog državne delovne enote nemškega tiska, ne pa na zahtevo sodišča. V nasprotnem primeru bi bil izključen ves tisk. Dr. Koolwyg je dal novinarjem še nekaj zelo zanimivih pojasnil in podatkov o preiskavi proti düsseldorfskemu morilcu.

Kürten je bil aretiran lani 24. maja in preiskava je trajala do 4. januarja t. l. Oblasti so imele opraviti z možem, ki mu ni bilo lahko priti do živega. Preiskava je bila polna iznenadenj. Kürten je redkobeseden mož podedovane inteligence in železne doslednosti. S sodnimi oblastmi ima že bogate izkušnje, saj je predsedal skoraj 23 let v ječi. Ker je imelo sodišče med zasledovanjem morilca pod ključem že osumljenca, ki pa ni bil pravi, je bilo zelo previdno in je verjelo Kürtenu šele, če je naknadna preiskava dognala, da govori resnico.

Sodišče je moralo biti pripravljeno na to, da bo svoje izjave v zadnjem trenutku prekal. Skoraj vedno je bilo navezano na lastne domneve, ki jih je moralo podpirati z indicijami. Preiskava je obsegala

78 primerov umorov, poskušanih umorov, posilstev in požigov.

Pri požigih je bilo nešteto ovadb proti osumljencem in oblasti so mnoge aretirale, pa so jih morale izpustiti, ker se

je izkazalo, da so nedolžni.

Tragičen je zlasti primer umora Kristine Klein leta 1913. Umora je bil obdožen njen stric, pa ga je porota oprostila, ker ni bilo dokazov. Mož je padel v svetovni vojni. Neka njegova sorodnica je zdaj prosila, naj ji dovolijo prisostvovati obravnavi proti düsseldorfskemu vampirju, češ, da je celih 13 let dan za dnem molila, da bi bila njena rodbina oprana te sramote.

Kürten je bil med preiskavo šest tednov na opazovalnici. Obtožnica obsega 207 na stroj pisanih strani. Zaenkrat ima sodišče na razpolago tri izjave izvedencev. Dve sta iz bolnic odnosno okrevališč, tretja pa od vseučiliškega profesorja dr. Hübnerja in ta obsega nad 1000 strani. Dr. Hübner pravi med drugim, da medicinska literatura takega človeka, kakor je Kürten, še ne pozna. Imenuje ga kralj seksualnih zločincev.

Žrtve češkoslovaškega letalstva

Češkoslovaško vojaško in civilno letalstvo je sicer še mlado, toda razvilo in izpopolnilo se je že tako, da se mlada država v tem pogledu lahko primerja z večino večjih, bogatejših in starejših držav. Vsak napredek pa zahteva žrtve, kar velja še posebno za letalstvo. Dolga je vrsta onih neustrašnih pionirjev zračnega prometa, ki so plačali svojo požrtvovalnost in hrabrost z življenjem. Razmeroma največ žrtve je doprineslo zadnja leta na žrtvenik napredka češkoslovaško letalstvo. To je na eni strani dokaz, da gre razvoj letalstva na Češkoslovaškem zelo naglo, na drugi pa, da ima bratska država mnogo pogumnih sinov, ki so vedno pripravljani položiti življenje za njen napredek.

Češkoslovaški listi priobčujejo seznam žrtve, ki jih je zahtevalo vojaško in civilno letalstvo po vojni. Vseh žrtve je 171. Med njimi so večinoma vojaški piloti in pa najboljši civilni letalci. Na prvi pogled bi človek mislil, da so te žrtve pretežke, toda pomisliti moramo, da zahtevajo še več žrtve avtomobilske in železniške nesreče.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

Spominjajte se slepih!

KNJIGOVODKINJA
z večletno prakso, zmožna tudi strojepisja in korespondence — se sprejme. Ponudbe z zahtevo plače poslati do 20. t. m. na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Trajno mesto 1336«

NOVO POHIŠTVO
sobno in kuhinjsko, iz hrastovega lesa, moderno izdelano, po nizki ceni prodaja Jernej Sitar, mizar, šmihel pri Novem mestu. 1339

SMREKOVE IN BOROVE HLODE
kupim fco vagon Medvode ali fco vagon nakladalna postaja. Ponudbe z navedbo: sveže ali suhe, na E. Tome, lesna industrija, Medvode. 1320

IZJAVA.
Podpisana Josipina Švarcman, hišna posestnica v Rožni dolini, Cesta III, št. 7, preključujem vse neresnične vesti in klevete, katere sem okrog raznašala o Heleni Palčar in o njenih pokojnih hčerkah in jih dolžila, da so krivo prisegle. Obzalam, da sem to neresnico okrog raznašala in se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega postopanja proti meni. 1337
Josipina Švarcman.

HIŠO
z vsemi gospodarskimi poslopji in inventarjem, tik kolodvora in sejmšča, staro obrt, prodaja za 250.000 Din šterk, Dugo-selo. 1338

Vrtnarskega pomočnika
mladega in marljivega, ter hlapca
h konjem in za vrtna opravila iščemo. — Ponudbe na: Bračo Katzler, vrtnarja, Karlovac. 1340

FORD AVTO
št. A 850.751, rabljen 3000 km, 5 sedežna limuzina, takoj ugodno naprodaj. — Poizve se pri: American-motors, Ljubljana. 1311

POHIŠTVO NA OBROKE!
Spalnice, hrastove, politirane Din 5.500.—
Spalnice, pleskane » 2.800.—
Omare » 560.—
Koštelje » 260.—
Kuhinje, kompl. » 1.100.—
Kredence » 580.—
Sprejemajo se tudi naročila za trgovske opravke in vsa mizararska popravila.
Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri
MIZARSTVO »ŠAVA«,
Ljubljana, Kolodvorska ul. 18.

»novejši« »Sachs«
motorji, dvokolesa,
otroški vozički, šivalni stroji, posamezni deli, pneumatika Ceniki
franko. Najnižje cene.

»TRIBUNA« F. B. L.,
LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Obnovite srečke za V. razred!

Millionski razred le ored durmi

Srečke je treba obnoviti do 19. t. m. Po tem roku se bo obnova dovoljevala le če bo srečka še na razpolago, to je, če že ne bo prodana novemu igralcu.

Obnovite pravočasno, da ne bo zamer in razburjanja.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Večja množina makulaturenega papirja naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

V BOJU PROTI JETIKI

je neobhodno potrebna knjiga

Doc. dr. Iv. Matko: Protituberkulozni dispenzar v službi socialno-higijske borbe proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni.

Veliko delo, ki obsega 810 strani, velja broširano Din 270.—, vezano 300.—

Naročila točno izvršuje

Knjižarna Tiskovne zadruge v Ljubljani. Šelenburgova ulica števil. 2.

AKVIZITERJE

za privatne odjemalce išče denarni zavod.

Ponudbe solidnih gospodov prosimo pod št. »Ostvarjena štednja« 44/L na upr. Slovenskega Naroda.